

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben hához hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

A munka.

A szociálista temetés viszhangja.

Soha életemben nem olvastam a munkának nagyobb meggyalázását, mint az itteni szociáldemokrata titkárnak egy tüntető, a néma, a tiltakozásra képtelen holttesttel kacérkodó beszédében.

A munka nem nemesít mondotta. Es indokolja ezen állítását a munka nemesítő hatását védők gyalázásán kívül azon szenvedésekkel, azon nélkülözésekkel, melyeket a munkásnak munkája dacára is el kell szenvednie. Ervei és állításai egyaránt szomorú világításban mutatják be azoknak erkölcsi és értelmi világát, akik a szociáldemokrácia nyügét szabadítottak emberi valójukra.

Könnyű lesz ezt bebizonyítani. Csak egy kérdést intézek a szociáldemokraták táborához.

Mi jogosítja fel őket, de egyáltalában mi jogosítja föl a munkásokat, hogy jogokat követeljenek?

Maga a létezés nem. A lét jogot csak akkor kívánhat, ha teljesíti nemes kötelességeit az emberiség nagy társadalmában, vagyis ha dolgozik, ha munkálkodik, de akkor is csak azért követelhet jogot, mert a testet edző és a lelket nemesítő munkát végez.

Ha baromi munkát végez az ember, maradjon barom. De mert a munka nemes, mert felül emel a lelketlen állatvilág fölé, ezért van jogunk nekünk munkásoknak megkövetelni, hogy munkahelyeinken nemes kötelességünk jellegével összhangzatosan emberi munkahelyet, emberi elbánást, erkölcsi egyenlőséget, a gondtalan megélhetés biztosítását és nemes munkánknak megfelelően politikai jogokat követeljünk.

Munkástársak, ha azokra hallgatók, akik megtagadják a munka nemesítő hatását, akkor értelmetlen tömeggé vállva, feljogosítjátok embertársaitokat, hogy veletek úgy bánjanak, mint akik élethivatásuk nemességét lábbal tiporják, megtagadják. Minnek annak jog, aki az élet feltételét, egyéni boldogulásának alapját, az általános tökélyesedés biztos rugóját, a munkát megfosztja nemesítő jellegétől?

Itt van, munkástársak, a keresztény szociálizmus és a szociáldemokrácia közötti egyik áthidalhatatlan ür.

Mi, keresztény szociálisták, büszkék vagyunk munkánkra, mert tudjuk, hogy ezzel az emberi tökélyesedést mozdítjuk elő s ezért követelhetjük egyedül jogosan munkánk anyagi értékének és az emberi jogok egyenlőségének elismerését. Mi járhatunk csak büszke homlokkal, fölemelt fővel, a különböző munkát végző emberek tömege között. A mi harcaink lehetnek csak nemes harcok, a mi harcaink jutalma lehet csak a győzelem.

Azt a tömeget, mely a munka nemesítő hatását megtagadja, nem tekinthetjük másnak, mint az életfentartáshoz szükséges zsákmányért küzdő ragadozók csapatának. Az a tömeg ez, mely az emberi vér szagától büzhödt romai cirkuszok kegyetlen jeleneteire s a Nérók buzájára éhes csupán. Kenyeret és cirkuszt kér s a dobzodásba merült zsarnokok bűneitől nem irtózik, hanem jól lakva a kenyértől s megítasodva a cirkuszok vérpárától maga is a dobzodásokba merül.

Munkástársak, vajjon elfogadjátok ti ezen elvet: a munka nem nemesít, elfogadjátok-e azért, hogy szociáldemokratáknak hirdelve magatokat, emberi valótokat lealacsonyítva, eszközei legyetek azon nektek hizelgő vezetőknek, akik veletek akarják felforgatni a társadalmat, hogy uraitokká, zsarnokaitokká lehessenek?

Munkástársak, vigyázzatok! Az emberi méltóság megtagadása, ami a léleknek és az Istennek megtagadása, hivatástok megtagadása, jogaitok megtagadása.

Munkástársak, azoknak a táborát keressétek föl, akik emberi méltóságotokat, munkátok nemesítő hatását védik, védik azon alapokat, amelyeken állva egyenlő jogokat követelhettek. Mi vagyunk ezek, mi keresztény szociálisták.

Két új vasut a Balkánon.

Ismeretes, hogy Magyarország és Ausztria ki akarja építeni a bécs-pest-szerajevó-novipazar-mitrovicai vonalat. Ezen terve nagy felháborodást szült Szerbiában is, mert Szerbiának is terve volt, hogy Szerbiát Oszérián át összekösse az Adriai tengerrel.

Aehrenthal, közös külügyminiszterünk, kijelentette hivatalosan a szerb kormányának, hogy a mi vasutépítési tervünknek nincs sem hadügyi, sem politikai célja, csak azt óhajtjuk vele elérni, hogy a keletet szorosabban összekössük a nyugattal, s hogy azon vidékeken, melyeken átvonul, közgazdaságilag segítsünk. Sőt kijelentette a külügyi-

niszter azt is, hogy Szerbiát diplomáciailag támogatni fogja, ha az általa tervezett, Szerbiát az Adriával összekötő vasuti vonalat ki akarná építeni.

Az újabb szerb vasut normális nyomtávu lenne, s az Aldunát a román határtól Nisen, a topliczai völgyön, a török határon, Pristinén, Prizrenen, Sangiovanni di, Meduan át az Adriai tengerrel kötné össze. Esetleg más utirányt is vehetne a tervezett vasut.

Külügyminiszterünknek föntemlitett nyilatkozata után Szerbia most újból elhatározta, hogy kérni fogja a török kormányt, adná meg neki az engedélyt ezen vasutvonal kiépítésére.

Valószínűnek tartjuk, hogy a török kormány nem vonakodik az engedélyt, a saját népének jól felfogott érdekében is, megadni.

Ébredés jele.

Temerin február 18.

A magyar katolikusság ébred. Erre az ébredésre a kazárok földindulásról írnak, beszélnek. Régen volt már ilyen láрма, mint manapság. Mindenfelől a világ végét jósolják. Elvesz Magyarország, hallatszik mindenfelől a zaj, mert a klerikalizmus vissza akarja állítani a középkort.

Hát tisztelt Kohn és Irzael uraimék, akárhogyan is obégnak önök, mi is kérünk magunknak egy kis helyet ott, ahol az minket megillet, egy kis darabkát mi is kérünk abból, ami nekünk kijár.

Önök hazánk összlakosságához képest alig vannak és mégis önök akarnak az urak lenni. Csakhogy ez nem megy ám!

Akár tetszik önöknek, akár nem, mi negyvenéves álmunkból felébredtünk, hogy lerázzuk magunkról az önök jármát. Es buzgón fogunk törekedni, hogy naponkint szaporodjon azoknak a száma, akik megunva az önök jármát, úgy gondolkodjanak mint mi.

H. J.
földműves.

Felosztatott szakszervezet.

Megirtuk, hogy a belügyminiszter elrendelte, hogy a nagyváradi cipész szakszervezetet oszlassa fel a főkapitány. A szervezet helységében Mendlényi Béla egy számvevőségi tag közbejöttével megjelent és az egylet vagyonáról leltárt vett fel.

Az egyletnek 1907. október havában 180 koronája volt, ezt az összeget azonban időközönként kifizették és csak 1 korona 26 fillért tett a maradvány. Október óta a szervezet vagyona nem növekedett, mert a vezetőség állítása szerint azóta tagdíjakat nem szedtek.

A nagyváradi büntügyi osztályhoz két feljelentés érkezett. Az egyik feljelentés arról szól, hogy Hora József pénztáros október hava óta is szedi a magas járulékokat, az elszámolást azonban nem fogadatosította. A másik feljelentés pedig megvádol egy vezetőt azzal, hogy a Breider háznál történt szerencsétlenség alkalmával Moskovits cipőgyár munkásaitól a szervezet nevében adományokat szedett és erről nem számolt el.

A büntügyi osztály megindítja az eljárást s ha a feljelentések bebizonyulnak, az ügyet a királyi ügyészséghez teszi át.

Országgyűlés. Az ülésen Justh Gyula elnökölt. Napirend előtt igen meleg hangon elparentálta Uray Imrét. Indítványára a Ház részvétét jegyzőkönyvbe vette. Az elnök bejelentette, hogy Baross Jusztin lemondott a trencsényi mandátumról. A két megüresedett kerülethez az elnök megteszi az intézkedéseket az új választás kiírására. Bemutatta még Hajnó Ignác csikszeredai és Gyelmis Gerő szabadkai képviselő új mandátumait. Nagy Dezső ellen összeférhetlenségi bejelentést tettek. Mivel ez nem felelt meg aházaszabályokban előírt intézkedéseknek, irattárba tették.

Az interpellációs könyvbe Mezői Vilmos a budapesti lakásuzsora dolgában és Veres József a regálékötvényeknek községi takarékpénztárak alapjául való felhasználása iránt jegyzett be interpellációt.

A Házaszabályrevízió ügyében ma d. u. 4 órakor volt a pártközi konferencia. A disszidensek közül Szappanos István, Lengyel Zoltán és Farkasházy Zsigmond vettek abban részt; a koalíciós pártokat két-két tag — képviselte. A függetlenségi párt részéről gróf Batthyány Tivadar és Nagy Emil, a néppárt tagjai közül Buzáth Ferenc és Henc Károly voltak ott.

H I R E K.

Tájékoztató.

Február 22. A „Bácska Athletikai Klub” bálja a Pest-szálló összes termeiben.

Február 23. Böleskey Lajos felolvasása a katolikus legényegylet dísztermében, délután négy órakor.

Február 23. A szabadkai keresztényszociálista ösztönkönyv társasvárosója a katolikus legényegylet dísztermében.

Február 26. A szabadkai szállodások, vendéglősök, kávéháztulajdonosok és kocsmárosok egyetemes bálja a Pest-szálló összes termeiben.

Március 1. A kath. legényegylet táncvigalma, a kath. legényegylet dísztermében.

Március 2. A szabadkai műpártolók körének felolvasással egybekötött hangversenye a kath. legényegylet dísztermében. Utána táncvigalom.

Országos vásárok: Szabadkán február hó 23—25-ig.

Meghívó.

A keresztény szociálista köművesek meghívata, hogy csütörtökön este 6 órakor teljes számban jelenjenek meg az egyesületben, mert a központból leérkezik dr. Antoni Béla egyesületi főtitkár.

— Simon napja. Mukies Simon, orsz. gyűl. képviselő tegnap ünnepelte névnapját. Ismerőseinek, jóbarátainak üdvözlését egész nap fogadta vendégszerető házában.

— Felolvasás a kath. legényegyletben. Erdekes felolvasása lesz a kath. legényegyletben megindított keresztény-szociális kurzusnak, a vasárnap délután négy órakor kezdődő felolvasás. Böleskey Lajos, főgimnáziumunk tudós tanára olvas föl a katolicizmusnak a napi kérdésekhez való viszonyáról. Remélhető, hogy a felolvasáson az eddiginél is nagyobb számban jelenik meg a hallgatóság.

— A Mamuzsich család gyászja. Mamuzsich Benenek főgimnáziumunk tanárának bátyja ma délután meghalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Mamuzsich Mária és Mamuzsich Benedek az Isten akaratában megnyugodva jelentik, hogy jótestvérük, Mamuzsich Antal, folyó hó 19-én délután három órakor életének 63 évében az Urban elhunyt. A megboldogult hült teteme folyó hó 21-én délután fél négy órakor lesz a gyászszobából IV. kör 121. az ugynevezett bajai sarkertben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyezve. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 21-én délelőtt fél tíz órakor lesz a szent-Teréz egyházban az Urban-bemutatva. Szabadkán, 1908. febr. 19-én. Nyugodjék az Urban! Elhunytát kesergik még: Mamuzsich Gergely, nagybátyja, özv. Milyacski Károlyné sz. Mamuzsich Amália nagynénje, Mamuzsich Benedekné sógornője.

Mamuzsich Rózsika, Mamuzsich Mathia, unokahugai. Mamuzsich Mihály, Mamuzsich János, unokaöccse.

— Tanítóválasztás Bajsán. Tudósítónk írja, hogy a bajsai iskolaszék folyó hó 18-án Heger Lászlót tanítónak választotta meg.

— A közkönyvtár és a muzeum. Ez Szabadkának egyedüli ingyen látványossága. De csak akkor van nyitva, ha akarják, avagy ha tetszik, egyszóval nagyritkán. Már pedig elég hasznos tanulmányozás lenne a régi kor emlékeinek néhány maradványát, egy részét a természetnek megismerni, pláne ha nem kerül költségre, ami Szabadkán a legnagyobb ritkaságok egyike. Nemcsak hogy e gyűjteményt, hanem elhanyagolják és egészen átengedik a feledésnek a közkönyvtár is. A por által megvastagított kötetekhez is csak protekció révén juthat az ember. Ezt nevezük mi közkönyvtárnak!

— Az iparostanonc iskola felügyelő bizottsága tegnap tartotta meg a városi székház tanácstermében alakuló ülését. Elnöknek egyhangulag Mérei Agoston főgimnáziumi tanárt, alelnöknek Pausits János iparostületi elnököt, jegyzőnek Ispánovics Mátyás tanitót választották meg.

— Feltört községi pénztár. Csantavéri tudósítónk írja a következőket. A község házában lévő járlatkezelői pénztárt az éjszaka ismeretlen tettes feltörte, s abból 20—25 koronára tehető összeget elemelt. A községi rendőrség a nyomozást megindította, s valószínű, hogy a tettest a lehető legközelebbi időben megtalálják. Sajnos a dolgban az, hogy a község házába már többször betörték. Előfordult már, hogy hol az egyik, hol a másik pénztárt törték fel és dezmálták meg.

— A honvédség köréből. Berger Arnold, a szabadkai 6-ik honvéd kiegészítő parancsnokság nyilvántartásában álló tartalékos honvéd élelmezéstügyi járulnok a szolgálati kötelezettség teljesítése után, tisztviselői rendfokozatának megtartása nélkül, saját kérelmére a honvédség kötelékéből elbocsáttatott.

— Kinevezés. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott magyar királyi miniszterelnök a turoczszenmártoni magyar királyi adóhivatalhoz Frank Sándor óbecsei adótitkár adóhivatali segédde nevezte ki.

— Halálozás. Sulyos csapás érte Kladek István nagyvállalkozót. Edes anyja özv. Kladek Istvánné meghalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírott gyermekei úgy a maguk mint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett edes anyának és nagyanyának özv. id. Kladek Istvánné szül. Hayzon Teréznek folyó évi február hó 18-án délután, életének 72-ik évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. Az Istenben boldogultnak hült tetemei folyó hó 20-án délután 3 órakor fognak a Kölcsey-utcai saját házból az ugynevezett zentai temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat lelki üdvéért folyó hó 20-án reggel fél 8 órakor a szent-ferencendi templomban és folyó hó 21-én reggel fél 8 órakor a szentgyörgyi templomban fog az Urnak bemutatni. Szabadka, 1908. évi február hó 18-án. Aldás és béke hamvaira! A drága halottat siratják: Hayzon Tekla nővére, gyermekei: Nina férj. Szili Jánosné, Ilonka és Jani gyermekeivel. István nevével Antánics Terézzel, Pista, Ilonka és Irénke gyermekeivel, Julia férj. Kovaliczki Szilárdal. János nevével Kustyik Annával, Terike, Ferike és Pistika gyermekeivel. Lajos.

— Esküvő. Hétfőn esküdtött örök hűséget Kuluncsics János verucsi földbirtokosnak és Dulics Juliannának Tamás nevű fiuk, Szebenyi Viktornak, özv. Szebenyi Dánielné leányának. A több százan egybegyűlt vendégeket még másnap is együtt lehetett látni, ami az örömszülők magyaros vendégszeretéről tanuskodott. Komák voltak: Kuluncsics Márk (Antalfi) és Dulics Máté helybeli földbirtokosok.

— A bácsalmási kaszinó folyó évi február hó 29-én Bácsalmáson, Ambil József vendéglőjének összes termeiben, saját

alapja javára táncestélyt rendez. Kezdeté este nyolc órakor. Családjegy öt korona, személyjegy két korona.

— Népszövetségi röpirat, mely a január 26-iki diszgyűlésről számol be és ismerteti a katolikus népszövetséget, a portó beküldése ellenében még kapható magyar, német és tót nyelven. Rendelésnél mindig pontosan jelöljük meg, milyen nyelven óhajtjuk a röpiratot. Rendelési cím: Katolikus Népszövetség Irodája, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28., II. emelet 17.

— Betiltott táncvigalmak. Tudósítónk megírta, hogy az egyik temerini kocsmában két rendőrt megbicskázta. Ugyancsak tudósítónk értesít most arról, hogy a temerini főszolgabíró, az előfordult bicskázások következtében, a táncvigalmakat betiltotta. Szerintünk is a leghathatósabb eszköz a büntös szenvedélyek megfékezésére. Ha nem akarnak jókedvből szórakozni, hanem a mulatóságokat a bicskázó virtusok féktelenkedésére használják alkalmul, akkor inkább ne mulassanak. Udvözöljük a temerini főszolgabíró e határozatáért.

— Veszedelmes sörkivonat. A hannoveri Hildebrand és Müller cég országszerte ismert sörkivonata „Bierextract“ elnevezéssel. A kivonat használata csakhamar nagy virágzásnak indult és sokan akadtak, akik kedvelték ezt a veszedelmes dolgot. A szer azonban kártékony és sok megbetegedést idézett elő, mire a miniszter körrendeletet intézett minden törvényhatósághoz, hogy a „Bierextract“ elnevezésű szer árusítását tiltsák be, mert az egészségügyi szempontból veszedelmes.

— Csőd. Az ujvidéki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Illés Antal, palánkai lakos vendéglős, ingó és ingatlan vagyonára a csődöt megnyitotta.

— Tizenkét millió jótékony célra. Londonból jelentik, hogy a napokban elhunyt mrs. Rylandy, egy manchesteri gyáros özvegye, végrendeletében tizenkét millió koronát hagyott jótékony célokra. A nemeslelkűségéről ismert agg urhölgy még életében mintegy ötven millió koronát áldozott a jótékonyaság oltárára. Egyéb intézmények között például a manchesteri nagyszabású Rylandy könyvtárát is ő alapította.

— A forradalmárok pénze. Berlinből jelentik: A rendőrség Ccharlottenburgban pénzhamisító műhelyt fedezett föl, amelyben orosz összeesküvők hamis ötven és ötszáz rubeles bankjegyet gyártottak. A hamis pénznek az lett volna a rendeltetése, hogy Oroszországban a forradalmi propaganda költségét fedezzék. Eddig három embert le tartóztattak.

Rablógyilkosság Gordisán.

— Álarcos betörő. —

Siklós közelében levő Gordisa kisközség borzalmas rablógyilkosságnak volt színhelye. Eveken keresztül ott éldegélt Hülfreich, a község öreg zsidókocsmáros családjaival. Senki sem bántotta, pénzt nem igen kerestek nála.

Pénteken este kilenc óra után, midőn már csendes volt az egész falu és a kocsmában is már elaludt a világosság, az udvar felől egy álarcos alak felfeszítette a kocsmáját és betört. Hülfreichné a zajra kinézett, de alig tette be a lábát az ivóba, lövés dördült el és a szerencsétlen öreg asszony halva rogyott össze. Erre kiszaladt Jolán leányuk és kérésére, könyörgésére azt kapta feleletül: Pénzt vagy életet!

Borzasztó izgalomban összeszedte szegényke minden pénzüket, és odaadta, de hasztalan — a vadállat még evvel sem elégedett meg, hanem még két lövést irányzott a leányra is, de ekkor már a zajtól való félelmében elmenekült.

Végre előkerült az éjjeli őr és még az éjjel Siklóra kocsiztak, hogy orvost hívjanak és a csendőrségnél jelentést tegyenek. Dr. Márkus Miksa orvos Siklóson lakó fiukkal Hülfreich Simon segélyzőegyleti köny-

velővel Gordisára mentek ki. Az orvos a leány testéből az egyik golyót eltávolította de a másik sem életveszélyes. A csendőrség azonnal a tettes keresésére indult s a leány bementése alapján azt Baronen János, tompos alsószentmártoni bognár mostoha fia személyében még az éjjel el is fogta. A revolvert, a puskát, a pénzt is megtalálták otthon ágyában, a melyben rettenetes bünténye után nyugodtan aludt, nem sejtve, hogy oly hamar a büntető igazságszolgáltatás kezébe fog esni. Mindent tagad, de a bűnjelek föltétlen bizonyosságai bűnösségének. Bekísérték Pécsre a kir. ügy. fogházába.

Ne járjunk olyan sörcsarnokokba, vendéglőkbe és kávéházakba, hol a BÁCSCAI NAPLÓT nem találjuk.

INNEN-ONNAN.

Földrajzi óra van, a tanító kihívja Gáspár Jánost, mondja el Bács Bodrog vármegye általános leírását. A tanuló kezdi:

Bács Bodrog vármegye, a mi vármegyénk neve. Védőszentje... (hallgat.)

Tanító. No mond fiam, ki a mi vármegyénk védőszentje.

Tanuló...?

Tanító. Nézz fiam a térképre, ott majd meglátod, s eszedbe fog jutni a neve.

Tanuló. Föltekint a térképre s nagy bátran kivágja Gönczi Pál.

Salamon egyszer rémülten rohant be a rabbihoz és elkezdett jajgatni.

Joj, joj rebb lében, joj nekem. O fiam ó Móni rethentő bont követte el!

Es osztond mitsede oz o nodj bön? kérdé a rabbi izgatottan.

Mitsede edj rethenetes nagy bön. Valtut hamisította magának! Szólt keserves ábrázattal Salamon.

Nus oz is volomi? En legolább is osztot hittem, hodj szolonát früstökölte, szólt a rabbi.

SZINHÁZ.

* **A szintársulatok nyári állomása.** Mariházi Miklós, a kecskeméti színház igazgatója érdekes beadványt nyújtott be Fesztich Andor grófhhoz, a vidéki színház országos felügyelőjéhez. Azt kéri, hogy az elsőrendű társulatok nyári állomásait vegye ki a kultuszminiszter azok kerületéből s ossza be a másodrendű társulatok rajonjába. Az elsőrendű társulatok igazgatóit úgy kárpótolja, hogy azok téli állomásain építsen nyári színházakat, subvencionálja őket s a helyi hatóságokat is bírja rá a nyári színházadások támogatására. Ezáltal azt hiszi Mariházi, hogy a nagy vidéki városokban a színház állandósításának kérdését lehet megoldani.

M ű s o r :

Csütörtök: Tartuffe.
Péntek: Lotti ezredesei (mérsékelt helyárrakkal.)
Szombat: Gasparone.
Vasárnap délután: Gyerek asszony, este: Varázskeringő.

KRÉCSI A. NÁNDOR

Ajánlja dusan felszerelt állandó újdonsági könyvraktárát, u. m.:

Ífjúsági iratok, disz munkák, saját kiadású imakönyveit, amely tetszés szerinti kötetekben készülnek.

Továbbá nagy választék **rajz- és írószerekben.**

Egyben felhívom a n. ó. közönség szives figyelmét **disz könyvkötészetemre,** ahol a legmodernebb és legcsinosabb munkák készülnek legszolidabb árak mellett.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, disz munkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

... könyv-, papír- és írószerekkereskedésében ... Szabadkán, főter, Szentháromsággal szemben.

KÖZGAZDASÁG.

** **A vetések állása és a mezőgazdaság állapota** 1908. február hó 15-én. A m. ktr. földművelésügyi miniszterium a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján a vetések állásáról ezeket közli: A lefolyt január és a folyó február hónapban is állandóan változó időjárás uralkodott. Eppen e változó időjárás és a sok helyütt hiányzó hótakaró a gazdák nagy részét elégedetlenné teszi. Sokfelé el is olvadt a hó, csupán a februári nagy havazás, mely az ország nagy részére kiterjedt, hozta meg az érintett vidékeknek a szükséges hótakarót, bár helyenkint az utóbbi napokban észlelt viharos időjárás ezt az állapotot is megromtatta: lesepervén a havat, védtelenül hagyva a zsenge vetéseket. A hegyi vidékeken, ahol többször havazott, állandóan van hó; itt az erdei famunkálatoknak kedvez is. A vetések telelése és állapota felől a nagyon is változó időjárás hatása alatt ez idő szerint véleményem sem lehet mondani, mert maguk a gazdák sincsennek abban a helyzetben, hogy csak megközelítőleg is ítélhessenek a vetések állapotáról; mindenesetre a tavasztól sok fog függni. A gazdasági munkálatok leginkább az erdőben folynak, felemlithetők továbbá még a nádvágas, jégbordás és a földéken a trágyateregetés. Szőlők alá földforgatással is több helyen foglalkoznak. Az állatállomány istállóira szorult, az állategészségügyi állapot országsszerre kielégítő. Takarmány, szalma és tengeriszárfafele takarékos kezeléssel — mivel sok erőtakarmányt is fogyaszt a jószág — elegendő lesz.

Ne köhögj!!

Igen ám, de muszáj. Ki mondja azt neked? Végy egy üveg Illés-féle törvényesen védett **utifü kivonatot**, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmaka-csabb eseteknél is. Az Illés-féle **utifü kivonattól** három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára üvegenként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **Illés Antal** vörös kereszt gyógytárában Szabadkán, Eötvös-utca (bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöltetnek. 185-50

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordította: **Körmöczy Ernő.** 57

Micaelát szörnyen sértette ez a gúnyos hang, hisz ő tán más volt, mint ezek az urak!

— Hajlandó felvilágosítást adni arról, — ismételte ridegen, — hogy ma este itt nálunk is, kitor a lázadás?

— Oh nem, — válaszolta rá az ifjú, — nálunk nem kell ettől tartani. Oly különös módon, bánatteljes hangon ejtette ki e szavakat, hogy szinte megsajnálta őt.

— Ön nagy fájdalomt okoz Donna Elizának, — folytatta aztán.

— És úgy látszik önnek is, — je gyezte meg amaz finom gúnyval. „En valamennyiöket keseritem csak. Hisz én a tékozló fiú vagyok; az áruló Júdás, a boszuló angyal, ki önöket a paradicsomból űzöm el, hol önök csupán gazt, s bojtortjánt tenyészettek.

— Talán azt hiszik, hogy jobb a mi mostani sorsunk, mint a katonák fegyverétől esni el.

— Az bizonyos. Szébb halál éhen veszni el. Hisz azt már lassankint megszokja az ember.

— Az sem irigylendő állapot, ha a banditák mészárolnak le.

— De hát miért engedik meg, hogy rablókká legyenek, ha annyira félnék tőlük?

— Oh! En értem a dolgot, — felelte még indulatosabban az asszony, — ön bosszút esküdött az uralkodók fejére.

Amaz nem felelt mindjárt, hanem elmélázva harapdálta ajkát, hogy jobban megfontolja a választ.

— Szeretném magam kimenteni ön előtt, Donna Micaela, — szólt aztán végre, — engedje meg, hogy egész valómat feltárjam ön előtt.

Arcaát hirtelen komoly nyugalom öntötte el. A socialismust kezdte fejtegetni oly tisztán és egyszerűen, hogy a gyermek is megérthette volna.

Micaelának eszébe sem jutott, hogy odafigyeljen a beszédre. Épen most, ez órában mitsem akart hallani róla. Szíve háborgása egyszerre megpihent, amint megpillantotta őt. Valami bűvös, édes boldogság fogta el keblét.

— Istenem, — hát ez az, akit én szeretek, — kérdezte magától, — igen ő az, valóban ő.

Mielőtt látta volna, jól eszébe véste, mit fog mondani majd neki. Az ártatlan gyermekéveket akarta emlékezetébe hozni. Meg akarta vele értetni, mily utálatos, esztelen, s veszélyes ez az új tanítás. De akkor közbeszólt a szerelem szava. Némává, zavarttá tette. Hiába küzdött ellene, még csodálkozott it azon, amit mondani akart.

Azt kérdezte önmagától, hogy nem-e szebb most amaz, mint volt azelőtt? Valamikor régen nem zavarodott meg annyira láttára. Még sohasem bűvölte el ennyire őt. Vagy tán az okozza, hogy most szabad, hatalmas ember lett belőle? Megijedt, mikor látta, mint ejti hatalmába amaz. Szólni sem mert, mert attól félt, hogy egyszeriben bizonyára nem a politikáról szól vele. Akkor elbeszélte volna, mi mindent élt át azon a napon, melyen San Pasquale harangjai zúgtak. Vagy tán azért esdeklített volna, engedje, hogy megcsókolja kezét. Elmondta volna, hogy nála nélkül nem képes élni. Meghalna, ha róla nem álmodozhatnék többé.

De ha itt nem terveznek felkelést, miért beszél a szocializmusról egyre?

Mit törődik ő a szocializmussal, most, mikor vele együtt ült itt a virágos kertben? Végig nézett a hosszú, messzevivő kerti uton. Luca hosszú karókat vert két oldalán a földbe s a futó rózsza indái rásimulva kusztak fel magasba, levelük tövén kövér rügyet s félig nyíló kis bimbókat hordva. Tekintete végigsiklott az egyenes uton. Vajjon hová vezet? Hová? Ott a végén kis porladozó Amor szobrot pillantott meg szeme. Az öreg Luca lám mégis csak ügyesebb, mint Gaetano volt.

Mig így ott egymás mellett ültek, a hanyatló nap végső sugarai bibortüzebe borították az Aetna tetejét. Mintha a harag pirja öntötte volna el a fölött, amit Donna Eliza kertjében látott.

Alkonyatkor, mikor az Aetna lángvörös palástját öltötte fel, szokott Micaela Gaetanóról ábrándozni egyre. Úgy tetszett neki, hogy mindketten az ő visszatértét várják, s látnák azt is, milyen lesz a vidék, ha vissza fog térni. Attól félt most csupán, hogy tán túlságos tüzes, viharos lesz majd. S ime most az, mi másról sem beszél, mint a szocialistákról, kiket ő gyűlölt, s megvetett egy szálig.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Seb. Temerin. Kérjük sziveskedjék H. J.-nek levelező lapokat a rendelkezésre bocsátani. H. J.-t meg arra kérjük, hogy tudósításaiban a tiszta valóságot közölje velünk minden eseményről. Az ő példáját követhetnék másfelé is. Talán majd követik is.

P. J. Bajsa. Mi a postán fogjuk egyelőre követelni a kártérítést, mert nem mi vagyunk hibásak ha a posta Bajsa helyett Bajára küldi a csomagot. Addig tessék az ügyet függőben hagyni

Hegedű **remek** hanggal eladó.

Cim: A kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

Alulírott közkórházi igazgatóság ezennel közhirre teszi, hogy a közkórház részére 1908. évi május hó 1-től 1909. évi április 30-ig, egy évi időtartamra szükséges fűszerneműk beszerzésére az árlejtés folyó évi február hó 28-án délelőtt 10 órakor a közkórház igazgatói hivatalában fog megtartatni, melyre az érdekeltek oly megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint írásbeli ajánlataikat szabályszerűen lepecsételt borítékba zárva folyó évi február hó 27-én délután 5 óráig a közkórház gondnoki hivatalánál nyújtsák be, hol az ajánlat megtételénél alapul veendő alapárjegyzék, valamint a vállalati feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A megállapított 1000 korona óvadék az árlejtés megtartása előtt a közkórház pénztárába letéteményezendő.

Utóajánlatok, valamint február hó 27-ig be nem érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szabadka, 1908. évi február hó 17-én.

A „Mária-Valéria“ közkórház igazgatósága.

291-1-1

Felhívás.

Az 1907. évi XIX. t.-c. által felosztatott szabadkai kerületi betegsegélyező pénztár felszámoló bizottságának határozata folytán felhívom mindazokat, kiknek a nevezett pénztárral szemben valamelyes követeléseik állanak fenn (tagjárulék visszatérítés, táppénz, orvosi, gyógytári költségek, lakbér, fizetési hátralék, kórházi ápolási költségek stb.), hogy ezen követeléseiket alulírottánál legkésőbb 1908. évi március hó 14-ig bezárólag annál is inkább jelentsék be, mert az elkészített bejelentések figyelembe vétetni nem fognak s a később bejelentett követelések a felszámolási bizottság által még az esetben sem fognak ki-egyenlítettetni, ha a felszámolás tényleges vagy maradvánnyal záródnék és a követelés minden kétséget kizárólag jogosnak mutatkoznék is.

A fenti határidőn belül a követelések akár írásban, akár szóbelileg bejelentendők, mindkét esetben azonban lehetőleg okmányyszerűleg igazolandók. Ez esetben is azonban csakis a felszámolási bizottság által megejtendő felülvizsgálat után fizettetnek ki.

Kelt Szabadkán, 1908. évi február hó 15-én.

Dr. Krizse József
rendőrkapitány,
a felszámoló bizottság elnöke.

292-3-1

Kiadó lakások.

A Deák- és Beresényi-utcai Milkó-féle sarokházban

két bolthelyiség kiadó, ugyanott a legjobb minőségű

vágott tűzifa és porosz szén

pontos kiméréssel házhoz szállítva, továbbá III. kör, Illés-utca

557. számú magános ház szintén kiadó, mely áll két utcai szoba,

két konyha és mellékhelyiségekből. Felvilágosítást nyújt

Kasza János fakeskedő

Milkó-féle ház. 279-6-6

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, szintartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezentul is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház. Vesselőnyi-ut.

Hadnagy István,

papi és polgári szabó.

195-38

Figyelem!

Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbe venni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást

(információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

iratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megrekamálása végett felülvizsgálatni kíván és végül

pénzbeszedéseket

(inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és

Hiteltudósító intézet

törvényszéki bejegyzett céghez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

:: (Tulajdonos: Malusev Sándor.) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

92-149

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legolesőbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Majláth Gergely

cserépkályha készítő. Szabadka, II., László-utca 387. Telefonszám 392.

Mészáros Gábor utóda Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztantics Lajos

kiviteli és vámgőzmalma. Szabadka, III., László-utca 770. Telefonszám 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.